

Sygn. akt V CSK 430/20

POSTANOWIENIE

Dnia 30 kwietnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z powództwa P. S. , B. R.

i J. R.

przeciwko M. B. , M. W. i W. Z.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 kwietnia 2021 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanej M. B.

od wyroku Sądu Okręgowego w W.

z dnia 1 października 2019 r., sygn. akt II Ca (...),

1) odrzuca skargę kasacyjną,

2) zasądza od pozwanej M. B. na rzecz powódek P. S., B. R. i J. R. kwoty po 917 (dziewięćset siedemnaście) złotych na rzecz każdej z nich tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 4 czerwca 2018 r., Sąd Rejonowy w W. rozstrzygając powództwo P. S., B. R. i J. R. skierowane przeciwko M. B., M. W. i W. Z., nakazał pozwanej M. W., aby złożyła oświadczenie woli o treści szczegółowo przytoczonej w sentencji, oddalił powództwo o uznanie za bezskuteczną umowy sprzedaży udziałów zawartej w dniu 8 lipca 2015r. przez M. B. i W. Z.; oddalił powództwo w

stosunku do M. B. i W. Z. o nakazanie złożenia oświadczenia woli; a także zasądził od M. B. na rzecz powódek: B. R. kwotę 46.667 zł; J. R. kwotę 11.666,50 zł; P. S. kwotę 11.666,50 zł oraz orzekł o kosztach postępowania.

Od powyższego rozstrzygnięcia apelację wniosły pozwane M. B. i M. W., oznaczając wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 70.000 zł w stosunku do każdej z nich (k. 604-610). Pozwana M. B. kwestionowała rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji w punktach V, VI i VII, w którym zasądzono od niej na rzecz powódek B. R. kwotę 46.667 zł oraz J. R. i P. S. kwoty po 11.666,50 zł (łącznie 70.000 zł) tytułem odszkodowania w wysokości odpowiadającej udziałom powódek we własności nieruchomości w związku z niewykonaniem warunkowej umowy sprzedaży nieruchomości. Wyrokiem z dnia 1 października 2019 r. Sąd Okręgowy w W. oddalił apelację.

Od powyższego rozstrzygnięcia skargę kasacyjną złożyły pozwane M. B. i M. W. oznaczając - analogicznie, jak w apelacji - wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę po 70.000 zł w stosunku do każdej z nich. Prawomocnym postanowieniem z dnia 29 maja 2020 r., Sąd Okręgowy w W. odrzucił skargę kasacyjną M. W. jako nieopłaconą (k. 738-742).

Powódki w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniosły o jej odrzucenie ewentualnie odmowę przyjęcia jej do rozpoznania i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W sprawach o prawa majątkowe skarga kasacyjna jest niedopuszczalna, jeżeli wartość przedmiotu zaskarżenia jej niższa niż 50.000 zł (art. 398² §1 k.p.c.). Pozwana M. B. określiła wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 70.000 zł, jednak wskazana przez nią wartość nie jest wiążąca dla Sądu drugiej instancji ani dla Sądu Najwyższego i podlega weryfikacji na podstawie akt sprawy (por. m.in. niepublikowane postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 lipca 2008 r., IV CZ 53/08, z dnia 19 czerwca 2015 r., IV CZ 16/15, z dnia 18 marca 2015 r., III CSK 419/14, z dnia 13 marca 2015 r., III CZ 13/15, i z dnia 20 lutego 2015 r., V CSK 239/14).

W przypadku współuczestnictwa formalnego (art. 72 §1 pkt 1 i 2 k.p.c.) - jak ma to miejsce w rozpoznawanej sprawie - o wartości przedmiotu sporu (zaskarżenia) decyduje wielkość roszczeń każdego z współuczestników z osobna, a nie łączna wartość roszczeń wszystkich współuczestników. Ten rodzaj współuczestnictwa określa się także mianem podmiotowej kumulacji roszczeń i występuje w nich tyle różnych przedmiotów sporu, ilu jest współuczestników. Wartość przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną określa się zatem odrębnie w stosunku do każdego z współuczestników (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 1997r, I PKN 65/96, OSNAP i US 1997, nr 17, poz. 317, z dnia 21 marca 1997 r., I PKN 61/97, OSNP 1998, nr 1, poz.16, z dnia 24 października 2001r, III CZ 53/01, niepubl., z dnia 15 lipca 2004r, V CZ 59/04, niepubl., z dnia 30 maja 2006r, I CSK 142/06, niepubl., z dnia 24 sierpnia 2007r, I CZ 91/07, niepubl., z dnia 23 maja 2012r, II CSK 705/11, niepubl. oraz uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z 9 stycznia 2008r, III CZP 111/07, Mon. Prawn. z 2009 r., Nr 3, str. 151)

W analizowanym przypadku przedmiotem procesu każdej z powódek wobec pozwanej M. B. jest samoistne, odrębne roszczenie posiadające - odrębną wartość - tj. w przypadku B.R. jest to kwota 46.667,00 zł, a w odniesieniu do J. R. i P. S. każdorazowo kwota 11.667,00 zł. Wartością przedmiotu zaskarżenia, podlegającą ocenie ze względu na dopuszczalność skargi kasacyjnej przewidzianą w art. 398² §1 k.p.c. jest zatem nie kwota 70.000 zł, lecz poszczególne kwoty składające się na tę sumę, czyli odpowiednio w stosunku do powódki B. R. kwota 46.667 zł, a w odniesieniu do powódek J. R. i P. S. kwota 11.666,50 zł. Tak zweryfikowana wartość przedmiotu zaskarżenia (kwoty zasądzone od skarżącej na rzecz każdej z powódek osobno, proporcjonalnie do ich udziałów w zbytej nieruchomości), nie sumuje się, a zatem jest niższa od kwoty progowej wskazanej w art. 398² § 1 zdanie pierwsze k.p.c.

Tak też - prawidłowo - wartość przedmiotu sporu oznaczył Sąd Okręgowy w W. postanowieniem z dnia 6 lutego 2015 r., sprawdzając wartość podaną w pozwie i ustalając ją w zakresie roszczenia powódki B. R. przeciwko pozwanej M. B. - na kwotę 46.667 zł (pkt I. a), w zakresie roszczenia powódki J. R. przeciwko pozwanej M. B. - na kwotę 11.667 zł (pkt I. c); w zakresie roszczenia powódki P. S. przeciwko pozwanej M. B. - na kwotę 11.667 zł (pkt I. e) i stwierdził swoją niewłaściwość rzeczową, przekazując sprawę Sadowi Rejonowemu w W. (k. 67).

Z przytoczonych względów skarga kasacyjna pozwanej M. B. - jako niedopuszczalna - podlegała odrzuceniu (art.398⁶ §3 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c. oraz § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.). Za obniżeniem wysokości wynagrodzenia należnego odrębnie powódkom - jako współuczestnikom formalnym - z tytułu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym przemawiała okoliczność, że liczba reprezentowanych osób nie miała wpływu na zwiększenie nakładu pracy pełnomocnika w postępowaniu kasacyjnym, o odrzuceniu skargi kasacyjnej zadecydowały bowiem przyczyny wspólne dla powódek (por. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2015 r., III CZP 29/15, OSNC 2016, nr 6, poz. 69 oraz z dnia 8 października 2015 r., III CZP 58/15, OSNC 2016, nr 10, poz. 113).

ke